

TAG UG/Uwch

1383/01

CYMRAEG AIL IAITH
(WELSH SECOND LANGUAGE)

CA3

DEFNYDDIO'R IAITH A BARDDONIAETH

P.M. DYDD MAWRTH, 11 Ionawr 2011

P.M. TUESDAY, 11 January 2011

2 AWR

2 Hours

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn bydd angen llyfr ateb 8 tudalen.

ADDITIONAL MATERIALS

In addition to this examination paper you will need an 8 page answer book.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Atebwch **bob** cwestiwn yn Adran A ac Adran B.

Dylech dreulio **AWR** ar bob adran.

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

*Answer **all** questions in Section A and Section B.*

*You should spend **1 HOUR** on each section.*

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Ni chaniateir defnyddio copïau o'r farddoniaeth na geiriaduron.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The number of marks allocated for each question or part-question is given in brackets.

*Copies of the poetry and dictionaries are **not** permitted.*

ADRAN A

Defnyddio'r Iaith

1. Lluniwch frawddegau (**un frawddeg yr un**) i ddangos yn eglur ystyr y priod-ddulliau a'r geiriau tebyg canlynol: [20]
- (i) arllwys y glaw
 - (ii) ar ben ei gilydd
 - (iii) cyn bo hir
 - (iv) uchel ei gloch
 - (v) gorau po gynta
 - (vi) gair am air
 - (vii) dysgu ar gof
 - (viii) hen bryd
 - (ix) ar
 - (x) a'r
2. Ail-ysgrifennwch y brawddegau canlynol gan gywiro'r gwallau sydd wedi'u tanlinellu. [20]
- (a) Dwy blynedd yn ôl es i i'r coleg.
 - (b) Bydd fy brawd yn sefyll arholiad yn yr haf.
 - (c) Oedd nhw'n deall y gwaith?
 - (ch) Pwy lyfr ydych chi'n ei ddarllen nawr?
 - (d) Dylai ti ddarllen mwy.
 - (dd) Prynodd fy ffrind car newydd ddoe.
 - (e) Gwelodd nhw nifer o olygfeydd hyfryd ar y daith.
 - (f) Bydd nhw wedi gorffen y gwaith erbyn hyn.
 - (ff) Es hi i Ffrainc ar ei gwyliau y llynedd.
 - (g) Ydych chi wedi ysgrifennu at hi?

3. Gan ysgrifennu'n bersonol, **ysgrifennwch lythyr cais** am swydd haf yn gweithio yn un o wersylloedd yr Urdd. *Ysgrifennwch tua un ochr tudalen.* [20]

Gallwch sôn am:

- eich cefndir
- eich profiadau wrth ddysgu Cymraeg
- eich rhan ym mywyd a gweithgareddau Cymraeg y gwersyll.

Cofiwch ddisgrifio'r profiad yn ofalus. Rhoddir marciau am ysgrifennu'n gywir. Cynlluniwch eich gwaith yn ofalus cyn dechrau.

ADRAN B

Barddoniaeth

4. Darllenwch yn ofalus y penillion canlynol o'r gerdd *Diwrnod y gêm genedlaethol* gan Myrddin ap Dafydd ac yna atebwch y cwestiynau sy'n dilyn:

Dyro i'n tîm dy darian
A dawn fyw a gwadn fuan;
I ninnau, galonnau glân.

Rho un 'nôl i'r hen elyn,
Un trosol trwy ei rosyn
Gyda hwrdd ein pymtheg dyn.

Wlad - o, rhoesem li drosot
Ar faes, ond ni rown ni'r fôt;
Hogiau'r bêl, nid gwŷr balot.

- (a) Gosodwch y penillion **uchod** yn eu cyd-destun. [20]

Disgrifiwch:

- yr hyn y mae'r bardd yn ei ddweud **cyn** y penillion hyn
- yr hyn y mae'r bardd yn ei ddweud **ar ôl** y penillion hyn
- yr hyn y mae'r bardd yn ei ddweud **yn** y penillion hyn

- (b) Nodwch arddull y penillion **uchod**. Rhowch eich barn am effaith y technegau hyn. Dylech nodi: [20]

- mesur y gerdd
- hyd y llinellau
- yr odl
- gwahanol dechnegau megis
 - delweddau
 - cyflythreniad
 - iaith.

- (c) Rhowch eich ymateb personol i'r gerdd hon a'i phwnc. **Peidiwch ag ailadrodd y cynnwys na thrafod yr arddull.** [20]